

Bleyenburgstraat 1

UTRECHT.

=====

Verschiјnt 2 maal per maand. Abonnementsprijs f 3.-- per jaar.

Bij publicatie van gegevens, welke de Persdienst uit andere bladen heeft overgenomen, dient de oorspronkelijke bron te worden vermeld.

Postgiro: 304960 t.n.v. Humanistisch Verbond te Utrecht.

Telefoon: 10163 (K-3400).

22 Januari 1953.

2e Jaargang Nr. 1.

VAN ALLE KANTEN.

DISCUSSIE ROND HET HUMANISTISCH THUISFRONT.

Uit de brede discussie, welke er naar aanleiding van de in November 1952 voor het eerst gehouden bezinningsbijeenkomst van het Humanistisch Thuisfront over de humanistische geestelijke verzorging voor militairen zich in de pers heeft ontsponnen, geven wij hieronder een tweetal citaten. (Voor reactie van humanistische zijde zie men ook het Januari-nummer van "Mens en Wereld", maandblad van het Humanistisch Verbond).

Kerstnummer van "SALVO", uitgave Nationaal Katholiek Thuisfront.

GODLOOSHEID IN DE KAZERNE.

De godloosheidsbeweging lééft. Je kunt er openlijk over lezen op de publicatieborden van de kazernes..... Een officieel visitekaartje op de plan. Ze hebben een nieuwe naam: humanisme. Dit humanisme is georganiseerd in het Humanistisch Thuisfront.

Die humanisten hielden in Augustus van dit jaar een internationaal congres te Amsterdam en met onmiskenbare kost, die de kok op tafel smees. Ze verkondigden ook daar de "bevrijding van het Godsbesef", juist als in de tijd van de Dageraad. Ik wil julie er niet te veel van laten proeven, maar hier is iets uit de slotconclusie van dit congres: "Terwille van de persoonlijkheid is het humanisme ondogmatisch en legt het geen credo op aan zijn volgelingen. Derhalve is het gehouden aan een opvoeding zonder leerstellingen."

Al eerder had men beweerd, dat het Christendom (en het Katholicisme bij uitstek) had afgedaan; dat men een godsdienst wou zonder theologie, zonder dogma's, zonder geloof aan bovennatuurlijke zaken, zonder God. "Onze strijd gaat tegen het Christendom en tegen het Rooms Katholicisme". Een humanist van Nederlandse huize stak de bedoelingen ten aanzien van het leger niet onder stoelen of banken. Hij verklaarde dat hij de humanisten hoger achtte dan de christenen en dat hij "geestelijke verzorgers" wenste in het leger. Hij wilde met de aalmoezeniers en veldpredikers op een lijn staan als "niet-christelijke beweging, als anti-christelijke beweging".

Het doet pijn in de dagen van voorbereiding op Kerstmis, het feest van de Verlosser, op de legerpublicatieborden te lezen dat dienstwagens klaar staan om je naar een Humanistisch Tehuis te brengen en dat je vier dagen extra verlof kunt krijgen :), plus een toelage van een gulden voor uitgespaard eten, om je humanistisch te laten "vormen".

Jongens, het is duidelijk: wij laten ons niet daarheen brengen. Onze plaats is niet dáár. Wij betrekken de wacht bij de kribbe, want we geloven in de Verlosser en in de Verlossing en bidden met Kerstmis om méér hersenen en méér wijzen ook in de kazernes.

Weertenaar.

De Groene Amsterdammer van 3 Januari 1953.

Magister Stokman, Kamerlid der K.V.P., maakt zich bezorgd over de gedragingen van de Minister van Defensie. Wat mag daarvan de reden zijn? Wordt de krijgstuicht ondermijnd? Wordt de defensie verwaarloosd? Is het land in oorlogsgevaar?

Neen, er dreigt een veel gevaarlijker infiltratie. De minister heeft in een tiental kazernes een mededeling laten aanplakken, dat aan militairen vier dagen uitzonderingsverlof kan worden gegeven voor het volgen van bezinningsbijeenkomsten van het Humanistisch Thuisfront, onder toekenning van één gulden extra per dag wegens gemis van levensmiddelen.

Het hek is hiermee van de dam en de Heer Stokman heeft, naar aanleiding van de berichten omtrent dit opgezette hek, prompt een reeks van vragen aan de minister gesteld. Hij ziet drieërlei gevaar opdoemen. (Volgen de drie vragen, welke bekend zijn).

Voor het laatstgenoemde gevaar(minderjarigen, die buiten voorkennis van de ouders een humanistische bezinningscursus kunnen volgen), zo kunnen wij ons voorstellen, is zeer afschuwelijk. Men denke zich in dat minderjarige kinderen, die tijdens hun militaire dienst reeds zo veel schokkends in zich moeten opnemen, eveneens onafhankelijk van het inzicht van hun ouders, nu ook nog het geloof, waarin zij werden opgevoed, bedreigd zien op een humanistisch vormingscentrum. Is zulk een omstandigheid voor het geloof niet veel gevaarlijker dan het soldatenleven?

Men moet inderdaad erkennen, dat niemand gedwongen wordt, zich speciaal bij de humanisten te laten vormen. Evenmin als bij aalmoezeniers of bij veldpredikers. Eigenlijk zou ook alleen maar iets dergelijks op ernstig gevaar kunnen stuiten. Soldaten zijn echter soldaten en zij willen er allemaal wel eens graag vier dagen, met een gulden extra, tussenuit, zelfs naar een vormingscursus. Bij de godsdienstige militairen is er dus een geestelijke contrôlepost, die gepasseerd moet worden. Maar bij de humanisten staat nu het hek op deze dam wijd open. Had het Humanistisch Verbond nu ook maar officieel erkende geestelijke verzorgers, evenals de kerkgenootschappen, dan konden die eveneens contrôle uitoefenen! Gelijk men weet is dat echter niet het geval en maken pastoors en dominé's tegen zulk een gelijkstelling bezwaar

Het schijnt ons toe, dat niet alleen de minister, maar ook magister Stokman van veel perikelen verlost zou zijn, wanneer de oplossing in laatstgenoemde richting zou worden gezocht. Wie weet, blijven de schapen dan bewuster in eigen weide.

1) Zoals men weet werden reeds lang deze vier dagen verlof gegeven voor Katholieke retraites en Protestantse vormingsbijeenkomsten. (Hum. Persdienst).

In het blad "Kerk en Wereld" van 2 Januari 1953 verschijnt van de hand van Ds. A. de Wilde uit Nieuwe Niedorp een artikel over "Kerk en Humanistisch Verbond", dat voortgaat over de discussie, welke de schrijver enige maanden geleden over de kwestie van de geestelijke verzorging had met Ds. Gijsman, hoofdpredikant voor de DUW-kampen (wij gaven die discussie destijds in nr. 10, jaargang 1 van de Hum. Persdienst).

Volgens Ds. Gijsman zou het Humanistisch Verbond geen "geestelijke verzorging kunnen brengen; immers het Verbond blijft in het menselijk vlak; het brengt niet het "Totaal andere" dat de kerk brengt. Dit mag niet heten "geestelijke verzorging", maar zou "humanistische verzorging" moeten worden genoemd.

Ds. de Wilde verklaart in de eerste plaats het eens te zijn met zijn collega betreffende de kwestie dat het Hum. Verbond niet de pretentie mag hebben het geestelijk centrum voor het "onkerkelijk Volksdeel" te zijn. De kerken, zegt hij, hebben evenveel recht om in het "onkerkelijk volksdeel" hun viswater of jachtterrein te zien om het eens wat sportief uit te drukken. ').

Maar, over sportiviteit gesproken, ook het omgekeerde geldt. Waarom zou het Humanistisch Verbond zich beperken tot het "onkerkelijk volksdeel"? Laat het zich ook rustig wenden tot het "kerkelijk volksdeel". En in roomse en in protestantse streken kan het Hum. Verbond een heleboel gezonde denkbeelden importeren!

Laten wij de voor ons allen pijnlijke waarheid erkennen, dat wij allen zeer beperkte geesten zijn met een zeer beperkte ervaring. Laten wij maar gerust aannemen, dat roomsen en protestanten heel wat kunnen leren van humanisten en dat humanisten misschien ook nog wel wat kunnen leren van vrijzinnige protesten, van orthodoxe protestanten, ja zelfs van rooms-katholieken! Tenslotte moeten we uitgaan van het geloof in de kracht van de waarheid.

Welke houding moet de staat nu innemen tegenover de geestelijke verzorging, die door verschillende groepen wordt geboden? Wij zien de staat als het terrein waar de norm wordt aangegeven door de humaniteit.

Wij hebben hier geen kerkelijke staat, geen theocratie, geen staatskerk, geen geprotegeerde godsdienst of wereldbeschouwing. De kerken mogen hun getuigenis brengen tot hun leden en tot de buitenkerkelijken. De humanisten mogen hun boodschap laten uitgaan tot humanisten en tot alle buiten- en binnenkerkelijken. Niemand heeft een monopolie voor de geestelijke verzorging van de buitenkerkelijken of van hen over wie de staat de voogdij op zich heeft genomen.

Dit is nog niet behoorlijk uitgewerkt in de praktische regeling van de geestelijke verzorging van gevangenen, militairen enz. Deze is toebedeeld aan de erkende kerken en het Humanistisch Verbond is alsnog buitengesloten. Jammer genoeg hebben de kerken niet geprotesteerd tegen dit optreden van de minister. De kerken hadden moeten zeggen: non tali auxilio (niet met zulke hulp)

Wij wensen geen van staatswege bevoorrechte kerk of wereldbeschouwing. Alle leunen van de kerk op de staat is het steunen

') Wij merken op dat het Humanistisch Verbond nooit heeft gepretendeerd het buitenkerkelijk volksdeel te vertegenwoordigen. Evenmin heeft men er ooit naar gestreefd de geestelijke verzorging onder de buitenkerkelijken te monopoliseren. (Hum. Persdienst).

op de befaamde gebroken rietstaf, die de hand doorboort. Het is daarom niet in te zien waarom de overheid niet aan humanistische geestelijke verzorgers, mits behoorlijk gequalificeerd, toegang zou verlenen tot kazerne en gevangenis, om geestelijke verzorging te verlenen aan allen, die daaraan behoefte hebben, buitenkerkelijken of kerkelijken. Ook kerkelijken: ik kan mij voorstellen, dat een kerkelijk opgevoed mens, die zijn vrede niet bij de kerk kan vinden, zich wendt tot een humanistische geestelijke verzorger; niemand heeft het recht hem daarbij tegen te houden.

A. de Wilde.

XXXXXXX

In DE TJD van 15 Januari j.l. schrijft H. Godding O.P. de eerste van een serie artikelen, waarbij uitgebreid op het doel van de humanistische geestelijke verzorging en het karakter van het Verbond wordt ingegaan.

In DE MAASBODE van 27, 29 en 30 December 1952 verschenen een drietal "open brieven aan de Heer C.H. Schonk en geestverwanten" van pater Antoon van Rixel S.C.J., aalmoezenier van de strafgevangenis te Scheveningen.

In DE VOLKSKRANT van 17 Januari j.l. begint eveneens een serie artikelen over hetzelfde onderwerp.

Wij komen op een en ander nader terug.

XXXXXXXXX

UIT EIGEN KRING.

HUMANISTISCH VERBOND
IN B E L G I E

Het Humanistisch Verbond in België heeft zich op 13 Januari in een persconferentie te Antwerpen geïntroduceerd aan het Belgische publiek.

Op 15 Januari werd, eveneens in Antwerpen, een academische zitting gehouden, waar dr. Albert Vloemans sprak over "Humanisme, onze redding".

Binnenkort zal men ook te Gent de eerste grote vergadering houden.

XXXXXXXXX

HUMANISTISCH CENTRUM
"MENS EN WERELD".

Onder auspiciën van "Mens en Wereld" werd Zaterdag 17 Januari de besturenconferentie gehouden, waar de hoofdbestuursleden van de diverse humanistische organisaties benevens een aantal belangstellenden aanwezig waren. Het onderwerp van de conferentie was "De humanistische geestelijke verzorging", welk onderwerp werd ingeleid door Mr.H.B.J. Waslander, die de principiële basis behandelde en door Dr. J.P. van Praag, die de praktische, organisatorische en de tactische kanten van het vraagstuk bekeek. Mr. Waslander concludeerde na zijn theoretische uiteenzetting, dat een geestelijke verzorger zijn taak slechts kan vervullen,

wanneer hij werkt vanuit een bepaalde levensbeschouwing. Een humanistisch geestelijk verzorger zal dan altijd de mede-mens benaderen als gelijke.

Dr. van Praag, die een uitvoerige uiteenzetting gaf over de verschillende vormen van humanistische geestelijke verzorging (werk in de DUW-kampen, van plaatselijke geestelijke raadslieden, ziekenhuiswerkers, het Humanistisch Thuisfront voor Militairen, en de humanistische Bureaux voor Levens- en Gezinsmoeilijkheden noemde als uitgangspunt van dit werk de bekommernis voor de mede-mens in nood. Hij stelde uitdrukkelijk vast, dat de humanistische organisaties bij de geestelijke verzorging geen monopolie-positie wensden in te nemen en geen propaganda of culturele zorg met hun werk beogen.
